

CLARISSIMO ILLVSTRISSIMOQVE VIRO DOMINO D.
ANTONIO VALLOT
REGI A SANCTORIBVS CONSILIIS
ARCHIATRO RVM COMITI
DOMINO DE MAGNAN DANDEVILLE

VGANTVR plerique dum Virorum illustrium quidem, ac in eâ de quâ palam disputatur scientiâ peregrinorum opem & inane presidium implorant. Secus ego, Archiatrum Comes, qui de re medicâ discipulatus coram centum non sordidis naturæ verique autoribus, Te vnum Medicorum Principem & Medicinæ Nomen appello. Id ut quorundam exemplo auderem fecit tua illa quæ neminem repellit humanitas, scire & tot divinæ virtutes, quæ Te pridem eximiâ mendendi laude percrebrent, imique ac speriti gratum, ad summum artis decus atque sustigium evexerunt. Ex quo enim è cælo dati Principi salutis tuendæ prefatus, ad fructum caletum ipsum prope funeratam ad vitam prostratam morbo, revocasti famam, eumque honorem tibi peperisti, ad quem nullus potest accedere cumulus. Neque tamen, ut olim ANTONIVM MVSAM ex morbo recreatus Augustus, ita ANTONIVM VALLOTIVM statim donavit Rex Maximus, sed semetipse præbuit, præbetque quotidie tam illustri victoriæ spirans trophæum, ac vero Te velut quendam Vitæ suæ Deum semper habet in complexu, oculis, auribus. Feri Christiana persuasio singulâ hominibus, quem admodum & regnâ, additos esse custodes Angelos. Et tu magis quid geris, sic quippe rerum nostrarum custodem Ludovicum pressas ubique incolentem, ut simul primariorum Lutetiæ civium, & optimatum regni servandorum cura nunquam non excubet apud Te, eâ quoque re spectabiliorum, quod caelestium spirituum beneficia opinione colliguntur, tua, manifestissime sentiuntur. Dicam ne & illud alio indicium ore? Tu florentissimi huius regni gloriam cum præpotenti rege, cuius & vindec es, dividis: Is nempe sua vigilantia, ut Galli contra omnem hostium, Tu ut contra omnem morborum impetum armati sint, efficit. Sed neque hoc præcelsa tua mentis, ac sagacissimi bene de Gallis omnibus, ipsâque adeo posteritate, merendi studio fixisti terminos. Terrâ, marique conquiri, erui, & ab ultimis orbis partibus in quas nomen tuum extendit, in officinam hortumque regium deportari curavisti, quidquid usquam erat ad asserendam hominum valetudinem comparatum; ut iam novi nihil ad nos afferri, nihil desiderari queat. Qui igitur sic providet, adeoque omnibus, & mihi semel adis præsens tutela: Eripe Te aule, ut tantisper indulgeas Medicæ Parisiorum Scholæ, aut impendes beneficium, aut rependes quod alias præstitisti officium. Plane si maximum & post homines natos clarissimum illud Apollinis templum (in quo nisi nata, certe renata est ac perpulta Medicina) magnus ipse hospes, magnusque phœbi ipsius sacerdos intraveris; si mihi iuvæ vultus affuerit, statim velut aurâ divinâ afflatus, siam ex elingui vocalis, impedita expediam, obiectos dissolvam nodos, obscuris lucem dabo, breviter in cælo ero, si mecum eris, ero & ubi vis dum spirabo.

Tibi addidissimus MICHAEL
POINSSART Catalauneus.

1183

QVÆSTIO MEDICA.
QVOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS IX. DECEMBRIS.
M. MATTHÆO THVILLIER, Doctore Medico Præsidente.

An ex chylo lac?

FOETV in lucem recens edito, nec ventriculi, nec malarum robore, nec dentibus ad incidendos, frangendosque solidiores cibos instructo: fuit naturæ sapientis adornare alimentum conveniens, concoctu facile, attritum, comminutum, aptum tamen eam, quæ in ventriculo fit subire concoctionem. Quare lac provida parens subministravit, & mammas huic perficiendo dicatas comparavit ex quamplurimis glandulosis corporibus, minutis, magnitudine diversis, intra membranofum contextum colligatis, nervis, venis, arteriis, multoque adipi; quas sanguis permeando, lactis charactere insignitur; quod nec pupo grandiori, nec ipsi matri terrorem incutere; neque vltiori coctione amarorem contrahendo in bilem abire natum est. Fit enim à sanguine eius à quo habetur animalis crudiore, levissimam in corde alterationem passo, qui vltiori perfectione indiget ad tenerioris & delicatioris infantis nutritionem.

LAQVEIS se involunt inexplicabilibus, qui lac chylum in mammis elaboratiorem asserunt. Certis constat experimentis lactantium nonnullarum, vbera lacte distendi posse alimento omni in sanguinem mutato. Visæ sunt nutrices in vrbium obsidionibus inediâ pene confectæ, lac suppeditare pueris fugientibus: quod à chylo nullâ præviâ metamorphosi, haberi potuisset nemo sanæ mentis dixerit. Quid referam quod est in omnium oculis vacce, quando post fœnum, gramen; aut post gramen, fœnum comedunt: ante decimum quintum diem nec lactis nec butyri mutant constitutionem, colorem, saporem, chylo, vel primo die, mutato. Sanguinis longè alia ratio; qui suæ mutationis notas exhibere non potest, nisi post effectum dignum temporis intervallum.

MVLTI tamen ut commentum illud probabile redderent, vias somniarunt quamplurimas: quas non invenire, fecerunt conjecturis ducti levissimis. Verisimile quibusdam visum est lactis materiam vaporis speciei ferri, & per cacos meatus penetrare. Aliis à canali thoracico pervium esse ad mammas aditum, qui delitescat in cadaveribus: pateatque propter spirituum commeatum, cum in vivis est animal. Alij alia comminiscuntur, ut brevem & expeditam sternant viam, per quam lactis feratur materia. Levissima videbitur opinio tenuisque facile in auras vanescet, quæ per halitum, lactis fomitem ad mammas deducit: subit mirari eius halitus faciem naturam, qui mammarum calli insistant, non aliarum partium caleat semitam. Ductus, à canali thoracico si qui essent, non effugissent oculorum aciem tot tantorumque virorum, qui sedulam in iis investigandis navarunt operam. Obvii essent in lactantibus animalibus, lectis etiamnum spiritu remanente.

LACTIS, sanguinisque Lunariorum germanitatem agnoscimus arctam adeo, ut hic niveo roseum colorem commutando, in illud abeat. Hinc quæ femina nunquam pepererunt, nec habent in vtero, ijs menstrua defecere: refluente ad mammas sanguine: in quibus collectus furor non inducit, nisi ea feratur copia quæ sit præter naturam. Hinc quibus vterum gerentibus de repente mammae extenuantur, & patiuntur abortum, paupertate alimenti fœtu laborante. Hinc qui menses immoderatus fluentes compescere, & in contrariam partem trahere student, cucurbitam maiorem mammas apponere consueverunt. Hinc lac copiosius è mammillis fluens fœtum imbecilliorum indicat: quatum durities, validior certissimum est argumentum.

QVI fieri potest, ut superflue femina tanta lactis copia diebus singulis per annum vel etiam longius temporis intervallum fluat? cum longe minor sanguinis effluxus brevi accersat interitum. Eâ se extricare difficultate arduum, immo impossibile ijs, qui nolunt lac oriri ex sanguine crudiore & vix primum rudimentum habente. An chylus per canalem thoracicum in subclavas venas delatus per venam cavam, dextrum petit cordis sinum: ibique aliquantulum alteratus, per venam arteriosam, dein per arteriam venosam sinistrum cordis ventriculum subit: in quo ideam aliquam sanguinis recipiens, fertur per arterias in omnes totius corporis partes, naturæ sagacis consilio vi longè majori in mammas, ut in fœtus cedat alimentum: An sic facile intelligitur nutrices post potum, maxime si infans fugat, ex dorso & claviculis, cum quadam etiam doloris molestia, humoris sensum habere defluentis, propter arterias thoracicas eo loci excurrentes, quæ sanguinem lactis materiam suo sinu continent?

Non ergo ex chylo lac.

DOMINI DOCTORES DISPUTATVRI.

M. Abrahamus Theuart.
M. Nicolaus Lienard.
M. Philippus Douté.

M. Nicolaus Morin.
M. Carolus Pain.
M. Philippus Chartier, Med. Prof. Reg.

M. Urbanus Bodineau.
M. Philippus Morisset.
M. Hermannus de Launay.

Proponebat Lutetiæ MICHAEL POINSSART Catalauneus. A. R. S. H. M. DC. LXVI.